

ADVIES: KERNGROEP STRATEGIE

oktober 2024

AANLEIDING

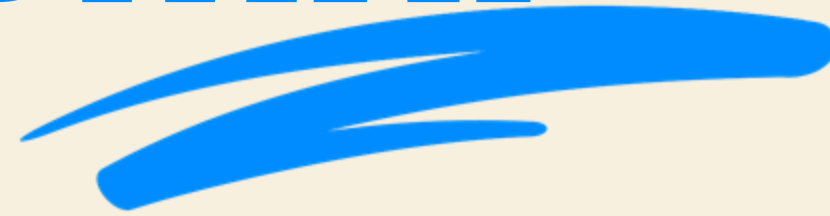
Water Natuurlijk is een sterk merk. Dat komt mede omdat Water Natuurlijk is gegroeid op basis van de founding partners van Water Natuurlijk zoals Natuurmonumenten, Bond Heemschut, de Sportvisserij, de Vogelbescherming en Wandelnet.

Het merk Water Natuurlijk willen we groter en sterker maken bij de waterschapsverkiezingen van maart 2027.

Gezien mogelijke ontwikkelingen in het politieke landschap van waterschappen in het algemeen en een mogelijke gezamenlijke lijst van GL-PvdA bij de Waterschapsverkiezingen van maart 2027 is een strategische inzet van Water Natuurlijk nodig.

Hierop heeft het Landelijk Bestuur een vraag uitgezet bij haar leden om met een advies te komen over hoe Water Natuurlijk de waterschapsverkiezingen van 2027 in zou moeten gaan. Deze presentatie is het advies van de Kerngroep Strategie. De kerngroep heeft bij het vormen van de advies het advies van de commissie Beugelink in gedachten gehouden.

ROADMAP

De roadmap die de Kerngroep voorstel omvat:

- De grootste waterschapspartij bij de waterschapsverkiezingen van maart 2027
- Uitvoering van de gekozen strategie in 2025 - 2026
waaronder koppeling met landelijke politieke partijen
- De algemene ledenvergadering van 9 november 2024 neemt een besluit op basis van het advies van de kerngroep, aangevuld met een advies van de Verenigingsraad en een appreciatie van het Landelijk Bestuur
- De kerngroep strategie levert het Landelijk Bestuur een advies in de zomer van 2024. Hierbij is een keuze uit de volgende marsroutes:
 1. Niets doen/alles bij het oude laten
 2. Voor 2027 actieve publieke steun D66, GL/PvdA, Volt gekregen
 3. Groene Waterpartij als kiesvehikel D66, GL/PvdA, Volt en evt andere partijen
 4. Overige opties
- Het advies bevat een actieprogramma en terugvalopties.

KERNGROEP & KLANKBORDGROEP

Hoe is de kerngroep tot stand gekomen?

Na een oproep in december 2023 hebben meer dan 100 leden zich gemeld mee te willen denken over de strategie.

Uit deze 100 leden is een kerngroep samengesteld. Deze groep is samengesteld op basis van spreiding vanuit verschillende waterschappen, verschillende rollen en politieke kleur naast Water Natuurlijk.

PROCES KERNGROEP

De kerngroep heeft een intern proces gelopen waarbij zij continu voeling heeft gehouden met het Landelijk Bestuur.

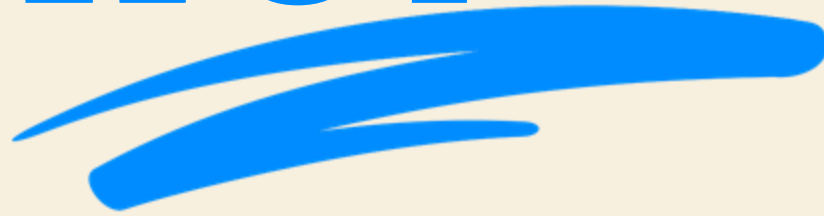
Intern proces

- december Uitvraag meedenken
- februari Samenstelling kerngroep
- april Kerngroep Strategie gestart
- april - juli Gesprekken in RLV's
- mei Update ALV 25 mei
- juli Bespreking klankbordgroep
- augustus Oplevering advies aan Landelijk Bestuur
- augustus Voorstel aan Verenigingsraad ten behoeve van
VR 17 september
- september Bespreking Verenigingsraad
- november Voorstel aan ALV 9 nov

Extern proces:

- Q2 GroenLinks 1 juli gesprek LB WN met landelijk bestuur
- Q2 2 juli gesprek LB WN met landelijk bestuur D66
- Q3 Contact maken D66, Groen Links, Volt, PvdA
- Q4 Gesprekken met Partijleiding daarvan (na ALV 9 nov)
- Q4 Start met advies kerngroep strategie

SWOT

- De kerngroep heeft een swot analyse gemaakt.
- Deze swot analyse (bijlage 2) heeft ten grondslag gelegen aan dit advies.

INPUT REGIO'S EN KLANKBORDGROEP

In de meeste regio's hebben gesprekken over de toekomstige strategie van Water Natuurlijk plaats gehad. Leden van de kerngroep zijn zoveel als mogelijk aanwezig geweest dan wel hebben deelgenomen aan deze gesprekken. Naast gesprekken hebben in verschillende regio's enquêtes plaats gehad. De inbreng en uitkomsten van deze gesprekken en enquêtes die hebben plaatsgehad zijn meegenomen in dit advies.

In deze gesprekken zijn we verschillende smaken tegengekomen, zoals:

- Verhouding founding partners tot Water Natuurlijk als waterschapspartij
- Heb aandacht voor regionale verschillen
- Stedelijke versus landelijke gebieden en kijk naar soorten gebied heuvelland versus vlak land
- Centraal aansturen versus regionale aansturing
- Landelijke politieke partijen versus lokale/regionale partijen

OVERWEGINGEN

Mede op basis van de inbreng vanuit regio's, de swot analyse, de klankbordgroep en eigenstandige gesprekken heeft kerngroep de volgende punten in overweging genomen op tot het advies te komen.

- Uitgaan van eigen kracht en geluid.
- De opgave water staat centraal.
- Water heeft sterke partij nodig.
- Om sterk voor water te staan in krachtenbundeling nodig.
- Vraagstukken water en groen blauw versnippering tegengaan.
- GL-PvdA komen mogelijk met een gezamenlijke lijst bij de Waterschapsverkiezingen van maart 2027.
- Indien dat gebeurt zal Water Natuurlijk zetel-, leden- en kaderverlies lijden.
- Ook kan de gezamenlijke GL-PvdA lijst aanleiding zijn voor D66 en Volt om met eigen lijsten te komen. Met verder verlies voor Water Natuurlijk.
- En dan is er nog het nieuwe NSC.
- De organisaties die Water Natuurlijk hebben opgericht nemen afstand ivm politieke neutraliteit en bevelen WN niet expliciet aan, ook niet ten tijde van verkiezingen.

MARSROUTES

- Waarschijnlijk dat GL-PvdA met één lijst komen en ook Volt, NSC dat doen. WN kan geen effectief tegengeluid organiseren en verliest 50-75% van de zetels en leden. Sterke versplintering in AB-waterschappen waardoor beleid vertraagt en verslapt terwijl vanuit klimaat/natuurontwikkeling het tegendeel nodig is.
- **Dus niets doen (lees meedoen met de verkiezingen zoals in 2023) is geen optie**
- WN blijft grote partij maar op wankelende basis die elke vier jaar opnieuw bevochten moet worden. Klein aantal leden, beperkt kader en gebrek aan financiële slagkracht blijft bestaan. Hoe waarschijnlijk is steun D66-GL/PvdA-Volt?
- **Handhaven oude model riskant en niet structureel**
- Het gedachtengoed van Water Natuurlijk wint en zet waterschaps-agenda voor komende decennium. Herkenbaar door heldere boodschap van één grote fractie refererend aan fracties/familie in het Europees Parlement. Dit heeft een opwaartse potentie van andere partijen CU, SP, PvdD, Denk mogelijk zelfs CDA, NSC en lokale partijen.
- **Eén grote progressieve Groene Waterpartij biedt meest structurele perspectief op verwezenlijking gedachtengoed WN.**

SAMENWERKING MET ANDERE PARTIJEN

		Landelijk contact	Programma afstemming	Kieslijsten	Campagne	Leden
2023	Feitelijke situatie	Bij verkiezingen	Geen	Geen afspraken	Wat lokale support	Geen koppeling
Op naar 2027	Optie A	Als in 2023	Als in 2023	Als in 2023	Als in 2023	Als in 2023
	Optie B	Jaarlijks	Bij WS-verkiezing	WN-leden in WN-bepaalde volgorde	Als in 2023	Verwijzing naar WN op website D66 GL PvdA Volt
	Optie C	Jaarlijks en ad hoc	Bij WS-, PS- en 2 ^e Kamer verkiezing	Afgesproken mix/plaatsing WN en D66 GL PvdA Volt leden	Landelijke en lokale support	Als lid D66 GL PvdA Volt, dan lid WN

- Optie A en B zullen eigen kieslijsten niet voorkomen.
- Optie C kan dat wel omdat de WN-kieslijst gevoeld wordt als eigen kieslijst en dat ook is.
- Optie C maakt WN sterker in leden, financiën en daarmee slagkracht.

EERSTE CONCLUSIE, WE GAAN VOOR OPTIE C

- Optie A, feitelijk 'niets doen' (meedoen zoals in 2023) is geen optie
- Optie B, is een mogelijke terugvaloptie
- We gaan voor optie C voor een progressieve brede waterschapspartij, omdat deze het meest kansrijk is voor de stem die water nodig heeft
- Deze werken we verder uit

IT TAKES TWO TO TANGO

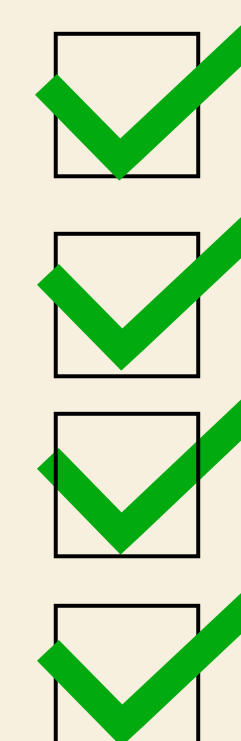
- Water Natuurlijk is zo'n sterk merk dat andere partijen zich graag willen aansluiten.
- Een voorwaarde voor samenwerking is inhoudelijke overeenstemming op de hoofdthema's. Deze dient niet slechts gezocht te worden in de aanloop naar waterschapsverkiezingen maar continu gewaarborgd te zijn in en door doorlopende afstemming.
- Landelijke politieke partijen zullen verdere wensen hebben indien zij door WN vertegenwoordigd worden. Te denken valt aan herkenbaarheid voor kiezers, plaatsen voor leden op de kieslijst, bestuursposten, publiciteit.
- Water Natuurlijk zal naast de vertegenwoordiging van politieke partijen in de waterschappen, wensen hebben met betrekking tot ledenwerving, publiciteit en campagne-ondersteuning.

STRATEGISCHE SAMENWERKING IS HAALBAAR

Kenmerken van strategische samenwerking

- Een gezamenlijk doel
- Het aan elkaar beschikbaar stellen van middelen en kennis
- Langdurige samenwerking
- Water Natuurlijk heeft een eigenstandige positie

		Landelijk contact	Programma afstemming	Kieslijsten	Campagne	Leden
Op naar 2027	Optie C	Jaarlijks en ad hoc	Bij WS-, PS- en 2 ^e Kamer verkiezing	Afgesproken mix/plaatsing WN en D66 GL PvdA Volt leden	Landelijke en lokale support	Als lid D66 GL PvdA Volt, dan lid WN

ADVIES

- Water heeft een sterke partij als nodig.
- Behoud de naam Water Natuurlijk.
- Nederland heeft behoefte aan een sterk Water Natuurlijk vanwege een sterk waterbeheer.
- Ga voor een zo breed mogelijke progressieve alliantie.
- Benader 1. D66 (homebase) 2. Groen Links (homebase en partner PvdA) 3. PvdA (cruciaal).
- Daarna 4. Volt (Zal begrijpen dat we eerst met D66-GL-PvdA gesproken hebben) 5. AWP 6. NSC en anderen.
- Ga 'sandwichen'. Dit betekent naast bespreking samenwerking op landelijk niveau, dat er parallel ook lokaal en regionaal met de politieke partijen wordt gesproken. Hierbij kan ook aandacht gegeven worden aan regio specifieke opgaven.
- Begin met een verhaal/top 10 boodschappen en wordt daardoor attractief (gebaseerd op standpunten WaterRad, rompprogramma).
- Zorg dat het verhaal aansprekend is voor de kiezer, die in het algemeen weinig weet van het waterschap.
- Alleen als grote partij echt invloed. Dan daarmee ook direct naar Den Haag in plaats van via verwaterende Unie van Waterschappen.

STRATEGIE

- Maak duidelijk wie wat doet, voor en na de ALV van 9 november.
- Een stappenplan is noodzakelijk.
- Voor ALV werk aan bekendheid van Water Natuurlijk bij D66, Groen Links en Volt.
- Na ALV briefing DB en AB-leden en Regio's samen met toegesneden benadering per politieke partij door LB. Daarbij is benadering PvdA cruciaal.
- Zet alliantie met betrekking tot Waterschapsverkiezingen 2027 bij politieke partijen nu op agenda. Anders gaat focus van EP 2024 naar Gemeenteraad 2026 en dan voornamelijk PS (en niet Waterschappen) in 2027.
- Zorg voor aanwezigheid tijdens congressen en bijeenkomsten van de partijen met wie we een alliantie willen aangaan.
- Werk bij politieke partijen aan samenwerking zowel binnen waterschapsgebieden (bottum up) (dubbellidmaatschap) als landelijk met partijbesturen.
- Werk regionaal (per waterschap/regio) aan samenwerking met lokale partijen.
- Zorg voor een goede communicatie naar de regio's in het algemeen en de communicatie en relatie tussen regio's en het LB in het bijzonder.
- Regie vanuit LB ondersteunt door een groep leden.

BEDANKT

BIJLAGE 1: RISICO'S ZIJN BEHEERSBAAR

GL/PvdA komen toch met eigen lijst

- Zet door op samenwerking met D66 en Volt. Betrek evt ook AWP hierin.
- Blijf uitnodigend naar PvdA/GL. Spreek landelijk af na verkiezingen een gezamenlijke fractie te vormen tussen PvdA/GL en WN (en AWP, Natuur). Accepteer geen persoonlijke tegenstellingen die fractievorming in de weg staan.

Verlies van stemmen door expliciete koppeling met D66 GL/PvdA Volt

- Mogelijk maar minder dan de winst die te behalen is door tot nog toe verloren kiezers door het gebrek aan expliciete koppeling. D66, GL/PvdA, Volt hebben nu 36/150 zetels in Tweede Kamer Kamer. Dat zou 124 waterschapszetels betekenen.

Samenwerking vraagt teveel inspanning van WN

- Zet door op verdere versterking LB en beperk afstemming tot hoofdthema's en grote lijnen.

Verlies van onafhankelijkheid WN

- Onjuist. Strategische samenwerking heeft geen juridische basis. WN zowel als D66 GL/PvdA Volt kunnen op elk moment hun eigen weg inslaan. Of dat verstandig is en in het belang van Nederland, is de vraag.

WN is zo geen brede maatschappelijke beweging meer

- Een beweging is een diffuus netwerk van mensen en organisaties die gezamenlijk een bepaald ideaal of een maatschappelijke verandering nastreven. Niets weerhoudt WN zich zo te blijven positioneren.

BIJLAGE 2

	<p>extern: kansen</p> <ul style="list-style-type: none">• steun D66, GL, PvdA, Volt• grote groene waterschapspartij namens D66, GL, PvdA, Volt• Neem AWP mee	<p>extern: bedreigingen</p> <ul style="list-style-type: none">• één lijst GL-PvdA• Volt, NSC eigen lijst• kiezer niet betrokken
<p>intern: sterken</p> <ul style="list-style-type: none">• gedachtengoed/motivaties leden• aantal zetels• aanpassingsvermogen		
<p>intern: zwakten</p> <ul style="list-style-type: none">• aantal leden/kader aantal zetels• financiële slagkracht• organisatorische traagheid		

overwegingen komen voort uit combinatie SWOT-elementen